

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av folkpensionslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av folkpensionslagen (RP 15/2019 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Hanna Tossavainen, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Laila Aho, Folkpensionsanstalten.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- social- och hälsovårdsministeriet
- Folkpensionsanstalten.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Regeringen föreslår bestämmelser om att fortsätta utbetalningen av folkpension i ett år för sådana pensionstagare som bor i Förenade kungariket då dess utträde ur Europeiska unionen utan utträdesavtal träder i kraft. En så kallad skyddstid på ett år motsvarar till sin varaktighet den skyddstid som tillämpas för sådana pensionstagare som flyttar till tredjeländer.

Lagen är avsedd att träda i kraft hösten 2019, men avsikten är att den börjar tillämpas från och med den dag då Förenade kungariket utträder ur Europeiska unionen utan utträdesavtal.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med propositionen är att skydda folkpensionstagare som bor i Förenade kungariket från de verkningar som dess utträde ur Europeiska unionen utan avtal medför. Det har varit svårt att förbereda sig på verkningarna i förväg och de kan ge upphov till oskäliga konsekvenser. Ett avbrott i utbetalningen av folkpensionen direkt från och med ingången av följande månad från dagen för utträde skulle vara oskäligt ur pensionstagarens synvinkel.

Betänkande ShUB 1/2019 rd

Regeringen föreslår bestämmelser om skyddstiden för utbetalningen av förmånen som skulle ge pensionstagarna skälig tid att anpassa sin verksamhet och sin försörjning till de förändringar som utträdet orsakar. När skyddstiden upphör avslutas utbetalningen av folkpension. Den föreslagna skyddstiden är ett år, det vill säga lika lång som för personer som flyttar till tredjeländer. Enligt förslaget börjar skyddstiden löpa från den dag då Förenade kungarikets utträde utan avtal träder i kraft. Social- och hälsovårdsutskottet ställer sig bakom propositionens syften och tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Utbetalningen av övriga förmåner från Folkpensionsanstalten på grundval av EU-lagstiftningen avslutas vid utträdet utan avtal. På basis av EU-lagstiftningen betalas exempelvis barnbidrag, stöd för hemvård av barn, handikappförmåner och arbetslöshetsförmåner. Om det emellertid skulle vara fråga om kortvarig vistelse i Storbritannien när utträdet utan avtal sker, kan utbetalning av förmåner med undantag för stöd för hemvård av barn enligt nationell lagstiftning fortgå tills det har förflutit sex månader från avresan till Storbritannien (lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall). För vissa persongrupper, såsom utsända arbetstagare och statsanställda, kan utbetalningen av förmåner ändå fortgå under flera år. De tolkningssituationer som ett eventuellt avtalslöst utträde orsakar i nationell lagstiftning är inte i alla avseenden kända än. Enligt utredning till utskottet inverkar ett avtalslöst utträde inte på utbetalning av studiestöd till finländska medborgare.

Utskottet konstaterar att Finland och Förenade kungariket före Finlands EU-medlemskap har haft ett bilateralt avtal om social trygghet. Under förhandlingarna om utträde har medlemsländerna inklusive Finland avhållit sig från att förhandla om tillämpning av tidigare avtal eller ingående av nya bilaterala avtal.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 15/2019 rd utan ändringar.

Betänkande ShUB 1/2019 rd

Helsingfors 24.9.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anu Vehviläinen cent
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Kim Berg sd
medlem Anna-Kaisa Ikonen saml
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Arja Juvonen saf
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Minna Reijonen saf
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Heidi Viljanen sd
medlem Sofia Virta gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.